

אולם שאל אם ויצמן יהיה מוכן לעבור אהו. קשה היה להציל מפי ברוד. אם יש ברעתו של ז'בו לדון על חזרה או לא.

- חזרתי מהמשרד למלוני בשבע, והייתי צריך לעבור את הכברה הקטנה שבין המטרד ובין החנת ה"בס"ים ברחוב אוכספורד - וראיתי (יותר נכון - לא ראיתי) מה זאת חכמה-אפלה. לא רחוב, לא מדרכה, לא בית ולא אוטו. ואילולא ההלכים הצמודים כל אחד בפנס השמל ושביבי האיר הנזרקים עדיין מהאבטופובילים מסופקני אם הייתי מוצא את דרכי. מספך חושך. פריס לעומת לונדון היא באמת עיר נגוהות ואורה.

לונדון, 15.11.39 (א יום ד')

בישיבת המחלקה הבוקר ספר חיים על שיחתו אחרול עם C.J.G.S. נוכח גם שלישי Col. Macleod חיים היה מרוצה מאוד מהפגישה, מהלבביות ומהשיחה. איירונסייד אמר שקרא את כל החעודות - הפסק הוא טפשי ופראי (savage). הוא מלגרף לקצן הענס ולעסות רוויזיה בעוד ששה חדשים. בחוך דבריו אמר א.:

Fancy, they have condemned one of Wingates' lads to life imprisonment, he ought to have been given the D.S.O.

חיים העיר על החשש של פירוק ההגנה כפי שיש לדון מהשיחה שבין ב.ג. ובין ברקר. ליהודים, כידוע בלי ספק לראסי המטה יש נשק משלהם, אחרת היו נשמדים. אולם מלבד רוז. אחדים לא היה ניצול לרע בנשק זה. בפגישה האחרונה הביע א. דעתו שגיוס היהודים יבוא, אולם מ.מ. כנראה מחונן להקדים מכה לרפואה - א. ענה: אני רואה, ואעפ"כ הצבא היהודי יקום, מלבד זאת, אם בעקבות המלחמה יקום עולם אחר מעולה - היהודים צריכים לקבל את א"י. חיים העיר: אני יכל לתת לך מחר בריגדה. אם אודיע זאת בפומבי - היוכל מ.מ. לטרב ?

א. הזכיר את מיניסטר המלחמה - (My little man who was)

rather in a quandary לפני שהוא יהודי אין הוא רוצה

לעזור. על מ.מ. אמר: הצרה היא שלמשרד המושבות אין עכשיו מה לעשות. ביחס למצבה הכללי אמר א. שלדעתו לא יעבור החורף בלי התקפת הנאצים על הולנד ובלגיה. יש להניח שבתחילה יצליחו, אבל זו תהיה הצלחה זמנית. אם המלחמה תתרחב - הרי תוכרע לדעתו במזרח הקרוב (התיכוני).

קול. מקלאוד ליווה את ו. וחיים סידר שיפגשו לארוחת צהרים ביום ה'.

- אכלתי צהרים עם בפי. היא רצתה לקבל מטני כמה ידיעות על אססס תולדות הישוג וראשיה הציונות (היא כותבת קונטרס על מקורות הצהרה בלפור) ואני רציתי לטמוע בפיה על הסיכויים המדיניים בלונדון. אמרתי לה שרציתי לברר אם יש לנו לסמוך רק על כוחנו בארץ - או אולי יש גם תקווה לשנוי פוליטי בלונדון? ואם יש - על מה היא מבוססת? כיצד יבטלו החייבות שנחנו למדינות ערב - אם גם אני שישנו דעתם?

בפי סבורה שיש תקווה. יש אנשים בממשלה שהם מחקרים אלינו, ביחוד אנשי משרד החוץ. סגן משרד הדומיניונים דיוק אוף דיוונשייר, הוא ידידנו. אמר לחיים שהוא מוכן להתפטר בגלל הסה"ל. עכשיו יש צורציל, יש איירונסייד. נסיעת חיים לזמן רב מדאיגה - כי כל ההשראה הציונית יוצאת כאן ממנו. היא רואה הקשי בהתחייבות, אולם בספר הלבן יש פתח פתוח. מלקולם כבר דיבר על פדרציה. - אולם יש צורך שבלונדון יהיה אר"י. ענין ג'נף מדאיג. אחד משנינו - משה או אני - צריך להמציא חמיד בלונדון. אמרתי אני רואה גם אפשרות של דוב הוז.

- בארבע נפגשתי עם מ.מ. במשרד המושבות. הרגשתי מעט של בליעת צמרדע. מ.מ. פגש אותי בבתי-צחוק ובשאלות אישיות... נוכח בחדר גם דוני. נזכרתי ^{משום} אססס מה כבקורי הראשון בחדר גדול זה, כשבאתי לראות את פספילד באחד מירחי הקיץ, לפני פרסום הספר הלבן ההוא.

לאחר השיחה האישית של מ.מ. על המצב בארץ, על יכולת ההדר וקשיי הטרנספורט וכו' לבסוף עברתי לענין.

אמרתי לו שלא באהי אליו לטעון למ"ג הנאטריס. בימינו אלה עושים ליהודים דברים גרועים ממאסר לככה שנים בלא יטוד. כוונתי בביקור זה הוא לספר לו דבר מה הכרוך במקרה מ"ג.

בנובמבר 1 ראיתי את המפקד הראשי, פניתי אליו מפני שקראתי את הדיון במשפט מ"ג. הללו נאשמו בנשיאת נשק בניגוד לחוק. - מה שהוא עובדה - ובכוונה לחקוף ערבים. האשמה שניה זו היא כבדה. לפי האשמה ראשונה יכלו לקבל שכר או חדשים אחרים. אולם אצטט העובדה שנידונו לעשר שנים מוכיחה שבית הדין קיבל גם הטענה השנייה. אני מכיר אישה אחרים מהנידונים ואני מכיר היטב הספוס שאליו שייכים כל הנאשמים. אין הם אנשים המוכנים לחקוף ערבים, והיות שהמפקד הוא למעשה בית דין סופי לערעורים היה נדמה לי שעלי להגיד לו מי הם האנשים האלה. המפקד אדיב - אבל גלוי-לב. כמי שהבינתי לא קיבל המפקד את מענת הקסגור שמ"ג התכוונו לחקוף ערבים (מ.ס. האם אמר שאין הוא מקבל מענה זו? אני: לא בפירוט, אך סחוכן דבריו היה ברור כך) אולם הוא השמיע קטבוג יותר חסור. לפי דעתי צעירים אלה שייכים להסתדרות אטורה שנטרחה להלחם באנגליה והוא מתכוונן לפוצץ ארגון זה. כשאמרתי לו שאנשים אלה שרתו במטרה ובצבא והצטיינו במלחמה נגד השירור, אמר: דבר זה מחמיר את הפסע. הוא כיהנו במטלה וקיבלו מטכורה מטלחית על מנת שיקבלו אימון לשלם מרד. וכאדם האחראי לתוד ובסחון בארץ הבינו מתכוון לפוצץ הסתדרות זו.

אמרתי למ.מ. שפירוש הדברים האלה ברור. אלה הנאשמים אינם היחידים ששרתו במטרה. יש כעשרים אלף מושבעים וכארבעה או חמשת אלפים בשרות אקסיבי. מ"ג אלה הם מהטובים שבצעירינו. אם הם נאשמים בבגידה - הרי אפשר להאשים בזאת גם כל האחרים. ומיצוץ הארגון מוכנו שכל היהודים יפוצץ נשקם, כל העובדים במטרה יפוטרו, והיפושם חמורים יסודרו לנשק חשאי.

להבהת המצב עלי לחאר בקצור את הרקע הכללי בארץ. אצטטס אף רק בשני החדשים האחרונים. חזרתי מהקונגרס הציוני בשנים לסנטמבר. מה מצאתי שיום או יומים

לפני זה ספינה עם עולים "בלחי ליגליים" נכנסה לת"א ומשטרת החוף ירחה אליה והרגה שלוכה פליטים. זה היה ענין רציני מאוד, וידעתי שאנשינו לא יעברו על ענין זה - בחיבוק ידים. אולם למחרת פרצה המלחמה. ואני הזמנתי כמה אנשים ואמרתי להם: עליכם לשכוח הדבר - הוכרזה מלחמה. באותו יום פרסמתי בשם הסוכנות היהודית גלוי דעת לומר: הוכרזה מלחמה, הספר הלבן אמנם היה מכה אכזרית לעמנו ועלינו להגן על זכוהינו אולם העמדנו עכשיו בפני שאלה יותר חמורה. אנגליה הכריזה מלחמה על גרמניה, וכל עזרה שאנו יכולים לתת צריכה להינתן בכל לב וללא כל שייג."

סידרנו מיד הרשמת מתנדבים ומאה ושלושים אלף יהודים נרשמו. נשאלתי ע"י כמה אנשים ומה בדבר הספר הלבן? ואמרתי להם בגלוי לב: הטה"ל קיים. אולם לא יחגשם בימי המלחמה, אולם איני יודע. אך יהיה מה שיהיה - העמדנו בפני מצב יותר חמור, ועלינו לעמוד עם אנגליה.

פנינו לשלפונות האזרחיים והצבאיים והצעתנו עזרתנו בהקמת יחידות צבאיות יהודיות - אלפי צעירים יהודים היו מוכנים לכך. הצעתנו נדחתה. נאמר לנו אלף: אין צורך כי א"י אינה פגועה במלחמה, בית - גיוס יהודים עלול להרגיז הערבים.

ואז נדרשנו ע"י הצבא להמציא מסגרים, נגרים, סכנאים ועוד בשביל פלוגות השדה הבריטיות, נענינו ברצון. אט כי היו וויכוחים בדבר תנאי המשכורת. עוד אנו עומדים בסו"מ ונאמר לנו: לא יחידות יהודיות - הכל צריך להיות על יסוד של פיפטי-פיפטי - ערבים ויהודים. אמרנו שכתנאים כאלה לא נעבוד. ראינו לצערנו שמדיניות הטה"ל נמסכת גם בימי המלחמה. הייתי מגדיר מדיניות זו כמדיניות של "שויון" בין יהודים וערבים. "שויון" זה אומר: כשהיהודים מציעים עזרה פמטית אך אין הערבים מציעים עזרה כזו - יש לדחות עזרת היהודים (לפני גמיעתי בגיוסו למעטה 9 ערבים) אולם עובדה אחת פגמה בתמונת השויון: במשך שנים הערבים היו נלחמים נגד אנגליה, והיהודים היו עם אנגליה, המקרה של מ"ב שימש הזדמנות טובה "להשוות" המצב: הערבים מרדו - והנה יש יהודים שאפשר להאשים אותם בכוונה של מרד.

אולם לא באתי להאונן. באתי למלא חובה כלפי מ.ה.מ. אהם יכלים לפרק נשק היהודים, לפטר כל השוטרים היהודים, לעשות חיפושים ולהחרים כל הנשק החשאי. אולם הרגשתי שעליכם לדעת תחילה מה חיינה התוצאות המוכרחות של פעולה זו. הייתי זמן רב בארץ. אני יודע היטב את הארץ. הטירור הערכי טרם נמסק. הוא אולי נחלש, אבל הוא מסוגל לפרוץ בכל זמן. אם תפרקו נשק היהודים - הרי זוהי קריאה לערבים לפרוץ סבך חדש. כבר היו שחיטות בימי הטלטון הבריטי, לא מפני שהבריטים לא רצו למנוע זאת, אלא מפני שככה הם התנאים בארץ, ושרק אנו יכלים להגין על עצמנו בשורה הראשונה. בכל המקרים שלא יכלנו להגין על עצמנו - היו שחיטות והרגשתי שעלי להודיע לממשלה שאם ישפך דם יהודי כתוצאה מפירוק הנשק - הדם הזה יהיה על ראשכם.

ד.ס. . . .

בערב נפגשנו אצל חייס: ברוד, משה, לואיס, בפיי, בקשטנטקי, אני. אח"כ באו גם אורד ולכסוף גשטסנר. מסרתי על השיחה עם מ.מ. לואיס הציע שוב רעיון "הבריגדה" - הצעה זו עלולה לשבור התנגדותו של מ.מ. אורד התנגד להצעה זו מטעם צבאי: בריגדה אינה יחידה. זהו רק מספר גדודים - כבשר תותחים. יחידה - זוהי דיוויזיה. בה יש כל חלקי הצבא והיא יכלה לפעול על דעת עצמה. יש להציע דיוויזיה. כהקדמה - חפש מאות קצינים שיאומנו באנגליה. אמרתי שא"י תתן רק הקצינים ואולי עוד מאות אחרות של אנשים - אם אא הדיוויזיה היא בשביל חו"ל. אין להעלות על הדעת שנוציא 15.000 צעירים מהארץ. אורד מבין זאת, אולם הוא טבור שעד שיחליטו כאן על הצעתנו תעבור המלחמה למזרח. הוא טבור שעד החורף תפנה גרמניה לצד דרום - ואז יזקקו לנו. גמרנו שנציע דיוויזיה מהארץ ומחו"ל בשכיל הארץ וחו"ל.